

**Propostes
sobre els aspectes bàsics
del model de plurilingüisme**

Octubre 2011

Introducció

STEPV ja va valorar negativament, en el seu moment, el projecte de *Decret del Consell pel qual es regula el plurilingüisme a la Comunitat Valenciana* perquè considerava que no és l'adequat per a donar compliment als objectius educatius del nostre ordenament legal. Tampoc parteix del coneixement pedagògic contrastat per a situacions lingüístiques semblants a la nostra. Per això, cal retirar-lo i encetar la negociació a partir dels elements aportats per totes les parts que hi intervenen.

Per a modificar l'actual model d'ensenyament plurilingüe cal fer una anàlisi de la situació a què s'ha arribat des que ve aplicant-se la LUEV. Per tal d'estructurar aquesta anàlisi diagnòstica, així com per a procedir conseqüentment a la modificació del model actual, cal tenir en compte sempre un doble criteri d'observació: la base legal que dóna crèdit democràtic als objectius educatius a aconseguir i, per tant, que ordena el seu compliment (LOE, LUEV, Carta europea...); i la base pedagògica, la qual aporta els elements d'anàlisi i d'intervenció que les ciències de l'educació (psicolingüística, lingüística, sociolingüística, didàctica de les llengües...) han desenvolupat per a situacions semblants a les que caracteritzen la nostra societat (plurilingüisme, llengües en contacte, cooficialitat, asimetria quant a coneixement i ús social, etc.). Base legal i base pedagògica defineixen l'àmbit en què s'ha de tractar la qüestió i, per tant, contribueixen a fer que les decisions polítiques consegüents siguen les més encertades i sòlides, al mateix temps que allunya una eventual utilització partidista.

El curs passat STEPV va redactar un informe sobre la situació de l'ensenyament en valencià fent ús, exclusivament, de les dades procedents de les administracions públiques (Conselleria d'Educació, Ministeri d'Educació, ajuntaments), les conclusions del qual podem resumir en:

- 1.- Desequilibris territorials que entrebanquen seriosament l'extensió de l'ensenyament en valencià. Per exemple, mentre la província de Castelló escolaritza en valencià una mica més del 61% de l'alumnat, la d'Alacant no arriba al 17%. I això que ambdues províncies tenen la major part dels seus municipis classificats com a de predomini lingüístic valencià, segons la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.
- 2.- Discriminació de l'ensenyament en valencià per la xarxa de centres privats concertats: la titularitat dels centres (pública o privada) esdevé determinant perquè l'ensenyament en la llengua minoritzada es puga atendre i estendre, o no, de manera regular i uniforme, per tot el territori. El cas és que els centres

privats concertats, malgrat que escolaritzen un 30% de la població i estan sostinguts totalment amb fons públics, només acullen el 6% de l'alumnat que estudia en valencià. És així com la titularitat dels centres educatius esdevé també un factor de distinció, exclusió, restricció o preferència injustificades que afecten l'ús de la llengua minoritzada, en el nostre cas, el valencià.

En la realització del nou pla plurilingüe cal tindre en compte les opinions de les persones expertes, dels sindicats, de les federacions d'AMPAs, Escola Valenciana i de les universitats públiques, així com les avaluacions que la pròpia Conselleria realitza a través de l'IVAQUE.

Propostes de STEPV

1.- Objectius cap als quals ha d'encaminar-se l'educació plurilingüe de la Comunitat Valenciana.

Els objectius del model d'educació plurilingüe han de ser adreçats a tot l'alumnat valencià sense excepcions; és a dir, a tot l'alumnat usuari del sistema educatiu valencià. I han de consistir en:

- Proporcionar als alumnes i les alumnes una competència plurilingüe que comprega el domini profund i equipotent de les dues llengües cooficials, el domini funcional de dues llengües estrangeres i el contacte enriquidor amb les llengües i cultures no curriculars però pròpies d'una part de l'alumnat.
- Convertir-los en usuaris especialment preparats per a usar totes i cada una de les llengües del repertori plurilingüe personal com a instrument per a l'adquisició, construcció i vehiculació de coneixements, per a la fruïció i creació estètica, i per a l'anàlisi crítica i l'acció social a través del llenguatge.
- Aconseguir que adquirisquen la capacitat d'utilitzar estratègicament la seua competència plurilingüe per a la mediació en situacions en què els participants no comparteixen el mateix repertori lingüístic (interpretació, traducció), per a l'adquisició i processament d'informació, i construcció i vehiculació de coneixements a partir de fonts documentals en diferents llengües, i per a aconseguir l'èxit en la comunicació quan l'interlocutor té

una competència mínima en la llengua (alternança de codi, estratègies de comunicació exolingüe, etc.).

- Proporcionar als alumnes i les alumnes el coneixement i ús de les diferents multilectoescriptures (textos multimodals o pluricodificats, hipertext, videoconferència, et.), de les diferents tecnologies (processadors de textos, bases de dades, programes gràfics, etc.), fonts d'informació i comunicació (Internet, telefonia mòbil, DVD, etc.) i dels diferents aparells (mòbil, reproductor de música, videocàmera, etc.).
- Fer nàixer en els alumnes i les alumnes la curiositat per les llengües, i proporcionar-los coneixements bàsics sobre què són i com funcionen, procediments senzills per a la construcció d'aquest coneixements a partir de l'observació, manipulació i comparació de les diferents llengües presents a l'aula, i una perspectiva crítica sobre com s'usen.
- Convertir els alumnes i les alumnes en aprenents de llengües estratègics i autònoms, i motivats per a aprendre durant tota la vida.
- Formar els alumnes i les alumnes per a la convivència en una societat multilingüe i multicultural, tot ajudant-los a construir-se una identitat pròpia, i que en aquesta construcció tinga un paper important el coneixement i experiència profunds de la llengua i cultura pròpia del país del qual són ciutadans de ple dret.
- Aconseguir que tots els alumnes i les alumnes desenvolupen la seua potencialitat màxima pel que fa al rendiment lingüístic i acadèmic, i aconseguisquen la plena integració escolar i social, independentment de la seua procedència geogràfica, del nivell sociocultural de les famílies, de les competències comunicatives i experiències culturals amb què arriben al centre, i de la seua aptitud i estil d'aprenentatge.
- Fer visibles en els centres les llengües i cultures de la immigració, i promoure el manteniment d'aquestes per part de l'alumnat nouvingut i de les seues famílies.
- Convertir el valencià el nucli configurador del currículum lingüístic i acadèmic, i llengua d'integració i cohesió de la comunitat educativa, normalitzar el seu ús en el funcionament administratiu, acadèmic i social, i irradiar aquest ús normal envers l'entorn del centre.

2.- Tractament que han de tindre les dues llengües cooficials en el currículum a través de les diferents ensenyances.

Organització del sistema educatiu:

En un entorn sociolingüístic com el nostre, amb el valencià com a llengua minoritzada, l'única manera de proporcionar una competència adequada en aquesta llengua és prioritzar-ne la introducció en el currículum - preferiblement des de l'educació infantil- i usar-la com a llengua d'instrucció preferent en les àrees no lingüístiques. Així ho fa el PEV i el PIL i ací radica el seu èxit.

Tot i així, molts pares i mares, bé per falta de informació adequada o bé per decisió fonamentada en arguments altres que els pròpiament educatius, podrien no sentir-se satisfets amb aquest plantejament i demanar per als seus fills un tractament més equilibrat del valencià i el castellà, cosa que els permet l'ordenament jurídic vigent.

Donat aquest marc, STEPV és partidari del manteniment de 3 programes: el Programa Plurilingüe d'Ensenyament en Valencià (PPEV), el Programa Plurilingüe d'Immersion lingüística (PPIL) i el Programa Plurilingüe d'Incorporació Progressiva (PPIP) sense que això supose la renúncia als objectius d'una autèntica Educació Plurilingüe per a tot l'alumnat valencià.

Característiques que han de tenir tots els programes:

1.- El tractament sistemàtic de la lectoescriptura hauria de ser introduït inicialment en valencià i posteriorment en castellà en el Programa Plurilingüe d'Ensenyament en Valencià i el Programa Plurilingüe d'Immersion lingüística. En el Programa Plurilingüe d'Incorporació Progressiva podria ser introduït simultàniament en valencià i castellà, començant per la llengua habitual de l'alumne.

2.- Temps d'exposició:

“En el cas de les llengües amb una situació de minorització sociolingüística, com és el cas del valencià, s'ha de reforçar la seua presència escolar per tal de compensar la feblesa en l'ús social i aconseguir l'objectiu d'una competència lingüística equilibrada(...). El fet que una llengua minoritzada tinga un tractament escolar més intens no afecta negativament la competència lingüística que s'adquereix en la llengua majoritària, tal com està demostrat en la investigació internacional (p. Ex. Landry & Allard 2000) i en les avaluacions de

competències realitzades en les comunitats autònomes espanyoles amb llengua pròpia. De fet, com més intensa és l'escolarització en la llengua minoritzada (valencià) major és el grau de bilingüisme i la naturalesa additiva del bilingüisme aconseguit, cosa que afavoreix una competència més elevada en la llengua dominant (castellà). (...)”.

Educació infantil: El Valencià ocuparia entre el 75 i 80% d'ús vehicular globalitzat. (El castellà s'ajornaria fins al final del primer cicle de primària o principi del 2n cicle, i si l'anglès seria incorporat als 3 o 4 anys, ho faria com a llengua d'instrucció i disposaria entre el 20 i el 25% del temps d'ús vehicular).

Educació primària: El valencià hauria de ser la llengua d'instrucció majoritària en les àrees no lingüístiques en el Programa Plurilingüe d'Ensenyament en Valencià i el Programa Plurilingüe d'Immersion lingüística.

En el Programa Plurilingüe d'Incorporació Progressiva, l'ús vehicular del valencià no aniria mai per davall del 50% del temps de l'horari escolar al llarg dels ensenyaments obligatoris qualsevol que fóra el temps dedicat a l'ús vehicular de l'anglès o el castellà.

El castellà tindria, com a mínim, una presència entre el 20 i el 30% com a llengua vehicular dels continguts escolars segons el programa aplicat (el còmput seria al llarg dels sis anys de primària).

Educació secundària: El valencià ocuparia un mínim del 50% com a llengua vehicular dels continguts curriculars.

Qualsevol que siguen els itineraris desenvolupats pels centres educatius, aquests han d'assegurar l'adquisició d'una competència lingüística equilibrada en valencià i en castellà.

3.- La metodologia:

La metodologia i el correcte desenvolupament del programa al llarg de tot el procés i de les diferents etapes són claus en la millora de resultats.

Dins la línia d'optimització i racionalització del currículum pròpies de l'educació plurilingüe, un plantejament global de l'ensenyament i ús vehicular de les totes les llengües del currículum exigirà els enfocaments plurilingües que proposa el Consell d'Europa, especialment els enfocaments plurilingües integrats:

- El Tractament Integrat de les Llengües (TIL), que inclou enfocaments com ara la didàctica comparativa, portafolis de llengües, obertura a les llengües i intercomprensió.

- El Tractament Integrat de les Llengües i els Continguts de les àrees no lingüístiques (TILC), amb diferents modalitats: TILC en llengua estrangera (AICLE), TILC en castellà (immersió), TILC per a alumnat immigrant i TILC en la L1 (ensenyament de la llengua a través del currículum).

4.- Ordre d'incorporació de les llengües oficials:

Cal escollir adequadament l'ordre d'incorporació de les llengües.

Cap d'aquestes tries ha d'hipotecar el futur d'una veritable educació plurilingüe. El disseny d'educació trilingüe o plurilingüe ha d'assegurar l'estatus prioritari de les llengües oficials i no relegar el valencià a una situació de perpètua desigualtat competencial. Començar pel valencià no representa cap amenaça per l'aprenentatge del castellà; a l'inrevés sí.

El valencià hauria de ser introduït en tots els programes des del primer nivell de l'educació infantil per la seua condició de llengua minoritzada.

La incorporació del castellà, llengua amb major presència social, s'ajornaria fins a l'acabament del cycle primer o començament del segon d'educació primària per tal d'evitar que els alumnes hagueren d'adquirir una llengua segona i una llengua estrangera en un context formal com ara l'escola mentre encara estan adquirint elements fonamentals de la llengua primera.

3.- Plantejament sobre la incorporació de la llengua estrangera com a llengua vehicular d'àrees, matèries o mòduls de caràcter no lingüístic.

Per quina llengua estrangera (LE) començar?

Si s'introdueixen dues llengües estrangeres —l'anglès i una llengua romànica, per exemple el francès—, la diferent distància lingüística de l'anglès i el francès respecte del valencià i el castellà aconsella que la primera LE siga l'anglès (amb un tractament AICLE, semblant a la metodologia d'immersió) i la segona LE, el francès, que a causa d'aquesta distància lingüística menor, podrà aprofitar millor les transferències des del valencià i el castellà, especialment si s'introdueix en la preadolescència. En aquesta edat l'alumnat posseeix un desenvolupament cognitiu i un coneixement del funcionament de les llengües més elevat, i poden fer servir estratègies lingüístiques adquirides al llarg de la seua experiència d'aprenentatge de tres llengües, de manera que poden adquirir el francès des d'un plantejament més reflexiu que aprofite explícitament aquestes transferències.

Edat incorporació de la LE

S'ha dit moltes vegades els xiquets menuts són millors aprenents de llengua que els més grans i que, per tant, la incorporació de la LE en el currículum hauria de fer-se com més prompte millor. Aquesta afirmació, però, ha sigut matisada per la recerca més recent. És cert que els xiquets adquireixen una llengua amb eficàcia i sense esforç aparent en entorns naturals, quan tenen tot el temps del món per a aprendre-la, tenen una gran quantitat de parlants competents amb qui negociar formes i significats, i aprenen llengua mentre fan altres coses (jugar, interactuar, etc.) sense una atenció conscient a les formes i els significats. L'escola, però, té moltes dificultats a proporcionar un context tan afavoridor de l'aprenentatge lingüístic com aquest si no és en condicions molt especials com ara la immersió lingüística.

Per a una incorporació primerenca de la llengua estrangera caldrà tenir en compte que:

- A. La incorporació primerenca no garanteix per si mateixa uns alts nivells de competència. Exigeix, a més a més, una intensitat i continuïtat mínimes perquè l'aprenentatge pugui acumular-se i ser efectiu. Una hora o una hora i mitja a la setmana garanteix pocs resultats més enllà d'un primer contacte, una motivació inicial i una sensibilització envers la llengua estrangera. L'ideal és una incorporació primerenca mitjançant el seu ús vehicular amb una metodologia AICLE (Aprenentatge Integrat de Continguts i Llengües Estrangeres) i un temps suficient de l'horari escolar.
- B. Si hi ha introducció a l'educació infantil de l'ús vehicular de dues L2 és millor ajornar la llengua dominant. No pareix raonable l'adquisició simultània d'una llengua segona més una llengua estrangera en un moment en el qual encara està adquirint elements bàsics de la L1. Les investigacions realitzades en programes de doble immersió conclouen que la incorporació del castellà en aquestes circumstàncies no millora la competència que adquiriran en aquesta llengua, però entrebancarà l'adquisició de la llengua minoritzada.

La segona llengua estrangera

Si no es donen circumstàncies molt especials que n'aconsellen la incorporació al tercer cicle de l'educació primària, seria introduïda preferentment a l'educació secundària obligatòria.

Temps d'exposició de la LE

En tots els programes ho faria com a llengua d'instrucció o àrea i disposaria entre el 20 i el 25% del temps d'ús vehicular (el còmput seria al llarg de les diferents etapes).

4.- Principis que han de presidir la formació i, si és el cas, la capacitació del professorat en llengües estrangeres.

La formació inicial i permanent s'ha d'ajustar al nou perfil. Un sistema educatiu plurilingüe exigeix un professorat plurilingüe i un professorat ben format a nivell metodològic.

Si no canvia la formació del professorat difícilment canviarà la formació que rep l'alumnat.

La formació del professorat hauria de facilitar competències tant comunicatives com didàctiques.

- Competència elevada en la llengua o les llengües que ensenya, encara que no necessita ser un professor nadiu (C1 en LE i C2 en valencià).
- Una progressiva competència plurilingüe, com a element necessari per a col·laborar en la construcció d'una competència plurilingüe per part dels alumnes i les alumnes.
- El coneixement i la pràctica en enfocaments didàctics plurilingües.
- La capacitat per a col·laborar en la planificació, aplicació i avaluació d'un programa plurilingüe en el centre.

Algunes d'aquestes competències podran adquirir-les mitjançant una formació externa (assistència a cursos, conferències, tallers, etc.), però cal insistir que la planificació i aplicació d'un programa plurilingüe exigirà una formació en el centre global, continuada i a la mesura de cada equip pedagògic.

5.- Proposta de calendari d'implantació del nou model plurilingüe a la Comunitat Valenciana.

És desitjable una implantació progressiva i escalonada en el temps (cada any un nivell).

De forma simultània, caldria implementar un pla de xoc que garantira els recursos per a fer front als reptes d'una autèntica educació plurilingüe i pluricultural.

La implantació ha d'iniciar-se:

- Amb la catalogació lingüística en valencià de tots els llocs de treball.
- Amb una experimentació dels programes que permeta els reajustaments o correccions necessaris per a garantir un domini equilibrat de les llengües oficials i competència comunicativa en 1 o 2 llengües estrangeres per a tot l'alumnat dels centres públics i concertats.
- La potenciació de projectes d'innovació centrats en la pràctica de l'educació plurilingüe.
- L'habilitació de plans formatius intensius dirigit al professorat que permeten assolir el nivell C2 en valencià i el C1 en LE.
- Una formació específica en la metodologia de l'educació plurilingüe organitzada en el marc dels CEFIRES. En el cas de les àrees no lingüístiques impartides en una llengua estrangera, garantir un enfocament metodològic integrat de llengua i contingut (CLIL, Content and Language Integrated Learning) d'acord amb els plantejaments de l'educació plurilingüe que emanen del Consell d'Europa.
- La previsió de recursos humans i econòmics per a l'aplicació correcta dels programes. (Impartir alguna àrea (o mòduls) en llengua estrangera significa impartir-la en grups reduïts per a afavorir la interacció i posar en marxa mesures complementàries per a augmentar l'exposició en llengua estrangera a través d'intercanvis escolars, la previsió d'assistents lingüístics, campaments d'estiu en llengua estrangera, beques i ajudes per activitats a l'estranger, ...)
- Recursos humans i materials suplementaris, d'acord amb les necessitats de l'alumnat del centre (immigrants, alumnat amb NEE...) i el tipus del programa que aplica (immersió...)
- Formació d'equips pedagògics amb capacitat per a liderar el projecte.
 - (...)

6.- Qualsevol altra qüestió, aportació o suggeriment que no s'haja considerat en els punts anteriors.

Organització dels programes

Els dissenys de programa d'educació plurilingüe han de combinar: claredat en els objectius, edat i ordre en el que s'incorporen les diferents llengües del currículum, temps exposició a les llengües (tant pel que fa a l'extensió com a la intensitat), i metodologia.

Altre requisit necessari és assegurar un correcte desenvolupament dels programes a través de les diferents etapes: des de l'educació infantil fins el batxillerat i l'eficàcia, contrastada per les avaluacions.

El projecte lingüístic

Els programes han de posseir una gran flexibilitat organitzativa i necessiten articular-se a dos nivells: l'un, el constituït per les especificacions bàsiques inicials del programa i l'altre, el Projecte lingüístic, constituït pel Pla d'ensenyament i ús vehicular de les llengües (actualment Disseny Particular del Programa i el Pla de normalització del valencià (actualment Pla de Normalització Lingüística).

Recursos a mode compensatori

L'educació plurilingüe requereix recursos a mode compensatori. Els recursos s'han d'atribuir en funció dels resultats: a majors necessitats, més recursos.

L'avaluació

Els resultats han de legitimar els itineraris i cronogrames utilitzats. Cal dissenyar un sistema adequat pel seguiment i l'avaluació dels programes. Ha de comptar amb la participació de les Universitats Públiques. L'UEM hauria de ser un referent. L'IVAQUE també hauria de ser un referent. Un òrgan que s'hauria de refundar per garantir la representació de la comunitat educativa en la seua estructura.

La inspecció educativa ha de garantir el correcte desenvolupament dels programes a través d'un pla de seguiment. I és per això que cal garantir la seua pròpia formació en aquestos programes.

Caldria considerar l'establiment d'una prova oral de valencià i del castellà tal com preveu la LOE per a l'anglès.

També és important l'avaluació interna dels Centres Educatius feta pel propi Claustre de Professorat i el Consell escolar.

A més, en tot aquest procés ha de participar les assessories de llengües de la Conselleria d'Educació. Per fer-ho cal dotar-les d'una plantilla suficient.

Les famílies

Cal avançar cap una educació plurilingüe que promou la coresponsabilitat de les famílies amb els afers educatius.

És necessari comptar amb la complicitat de les famílies. El currículum escolar forma part d'un currículum més ampli: La competència plurilingüe i pluricultural comença abans de l'escola i ha de continuar desenvolupant-se fora del centre escolar.

El coneixement profund i l'assumpció per part dels pares i les mares del disseny del projecte d'educació plurilingüe, i la participació en la seua aplicació i avaluació, hauria de ser un dels requisits bàsics per a la seua implantació en un centre. Inscriure els fills i les filles en un model d'aquestes característiques no és participar en una curta experiència sense conseqüències rellevants sinó prendre decisions irrevocables sobre la millor educació per ells. Els pares i les mares haurien de tenir sempre la informació necessària per a no enviar els fills a programes dissenyats precipitadament, poc fonamentats, amb recursos insuficients o sense garanties de continuïtat.

El tractament de la diversitat

Una de les característiques que configuren els establiments educatius actuals és la diversitat, diversitat de llengües, de cultures, de possibilitats i d'expectatives, i de necessitats educatives específiques de l'alumnat. Una diversitat que, a hores d'ara, no pot ser vista ja pels agents educatius com a problema, sinó com una riquesa dels centres i un recurs educatiu fonamental en l'educació plurilingüe i intercultural.

El propòsit de l'educació plurilingüe i intercultural en un centre inclusiu no és homogeneitzar l'alumnat envers un suposat estàndard comú de sabers i competències, sinó que tots els alumnes i les alumnes assolisquen les seues potencialitats màximes.

Per a aconseguir-ho, no és aquest alumnat divers el que ha d'adaptar-se a l'escola, sinó l'escola la que ha d'adequar-se a les necessitats d'aquest alumnat divers i ha de trobar la modalitat d'intervenció educativa i els recursos organitzatius idonis per oferir una educació de qualitat en les nostres aules.

Fonamental en aquest aspecte és l'acollida, educació i integració de l'alumnat immigrant, la llengua i cultura dels quals, generalment, no té presència curricular. D'entrada, aquest alumnat hauria de ser escolaritzat en valencià, perquè si s'escolaritza de primer en castellà tindrà posteriorment poca

motivació per a aprendre la llengua pròpia del país. El més important, tanmateix, és la integració efectiva en el centre i l'establiment de lligams relacionals i afectius amb els companys i companyes i amb el professorat, perquè és dins el marc d'aquestes relacions afectives on l'aprenentatge i ús del valencià tindrà lloc amb tota normalitat.

L'absència total de referents lingüístics i culturals propis de l'alumnat immigrant en el centre d'acollida, pot entrebancar greument la seua integració social i acadèmica. Caldrà, doncs, pel que fa a aquests alumnes, partir sempre que siga possible dels seus referents lingüístics i culturals propis, intentar fer-los visibles en l'activitat escolar i procurar assumir-los tant com es puga en el desenvolupament del currículum per a tots.

L'administració

Caldrà que l'administració:

1 Pel que fa als objectius de competència plurilingüe:

Especificarà els nivells mínims del Marc Europeu comú de Referència per a les Llengües per a cada una de les llengües del currículum i al final dels trams més significatius (6é d'educació primària, 4t d'educació secundària obligatòria, etc).

2 Pel que fa a l'alumnat:

Garantirà els nivells de coneixement del valencià per part dels alumnes i les alumnes, en igualtat amb el castellà, en acabar cada tram educatiu no universitari.

Concretarà aquests nivells, i també els de la resta de llengües del currículum, en termes del Marc Europeu Comú de Referència, almenys per als trams superiors de l'ensenyament no universitari a partir de l'Educació Primària.

Posarà els mitjans per a la integració lingüística, social i acadèmica en valencià de l'alumnat procedent de la immigració.

Facilitarà la incorporació a l'educació plurilingüe, d'acord amb les famílies, els alumnes amb NEE.

3 Pel que fa als territoris:

Promourà l'educació plurilingüe en els territoris castellanoparlants mitjançant l'aplicació en els centres dels programes d'educació plurilingüe, començant pel PPIP (Programa plurilingüe d'incorporació progressiva). Altrament aquests alumnes s'educaran amb dues mancances greus: l'una la falta de coneixement profund de la nostra

llengua i cultura; l'altra, no haver pogut rebre una educació plurilingüe sinó simplement una educació bilingüe en el millor dels casos o una educació monolingüe amb l'afegit d'una llengua estrangera.

4 Pel que fa al professorat:

Catalogarà les places dels centres en valencià i castellà i exigir la doble titulació en valencià i castellà a tot el professorat, qualsevol que fóra la modalitat d'incorporació a la docència directa o a altres responsabilitats dins l'administració.

Concretarà el nivell d'exigència pel que fa a la competència en les diferents llengües valencià, castellà i llengües estrangeres, d'acord amb el lloc de treball, i en termes del Marc Europeu Comú de Referència.

5 Pel que fa a la xarxa de centres:

Fer complir la llei pel que fa a l'ensenyament del valencià i en valencià a totes les escoles —públiques, concertades i privades— i molt especialment a les sufragades amb fons públics.

Cal obrir un procés de negociació per tal de consensuar una veritable planificació lingüística al llarg d'aquest curs escolar.

6 Pel que fa a la normalització del valencià:

Normalitzarà l'ús acadèmic, social, administratiu i tècnic del valencià dins el sistema educatiu, i en les relacions amb la societat en general, amb la comunitat educativa i amb altres òrgans de l'administració.

Exigirà competència bilingüe (en valencià i castellà) també als cossos sense docència directa: direcció de centres, assessories, inspecció, etc.

7 Pel que fa a l'aplicació dels programes d'educació plurilingüe:

Elaborarà el currículum oficial des de la perspectiva dels enfocaments plurilingües.

Elaborarà i experimentarà propostes que permeteren avaluar i difondre les innovacions necessàries per a la incorporació plena de l'educació plurilingüe.

Proveirà d'assessorament i formació necessària en els centres per a l'aplicació del programa d'educació plurilingüe que ha adoptat. Per a la consecució d'aquest objectiu cal la participació de les assessories de llengües, els CEFIRES i formar la Inspecció Educativa.

Dotarà de professorat bilingüe (i progressivament plurilingüe) tots els centres del sistema educatiu mitjançant la formació del professorat en

actiu, i l'establiment del requisit en els concursos de trasllats i contractacions, etc.

Preveurà la disponibilitat de materials curriculars elaborats des de la perspectiva d'una didàctica plurilingüe.

Dotarà els centres de recursos humans i materials suplementaris, d'acord amb les necessitats de l'alumnat del centre (immigrants, alumnat amb NEE...) o del programa que aplica (immersió...).

Garantirà la continuïtat dels programes d'educació plurilingüe entre els diferents cicles i etapes dels ensenyaments no universitaris.

- 8 Pel que fa a la valencianització del sistema educatiu mitjançant els programes d'educació plurilingüe:

Impulsarà l'adopció dels programes òptims (PPEV i PPIL) a tots els nivells i rames de l'ensenyament no universitari.

- 9 Pel que fa a l'avaluació dels programes:

Posarà els mitjans per a avaluar l'educació plurilingüe (dels programes, dels centres i dels alumnes) per tal de millorar progressivament el disseny i l'aplicació, i adequar-hi la dotació de recursos.

- 10 Pel que fa a l'adhesió social al projecte d'educació plurilingüe:

Posarà en marxa una campanya d'informació i debat social sobre el projecte.

Establirà i aplicarà mecanismes que faciliten la participació dels pares i les mares en el projecte plurilingüe del centre, i també les administracions municipals, les associacions cíviques i culturals, etc.

L'adopció d'aquestes mesures i el reconeixement de les especificacions bàsiques dels programes, han de constituir la pedra de toc per a avaluar el compromís de qualsevol administració educativa amb un model d'educació plurilingüe valencià.

BIBLIOGRAFIA

- 1 Vicent Pascual; “L’escola valenciana: Un model d’educació plurilingüe i intercultural per al sistema educatiu valencià”.
- 2 Universitat d’Alacant, Universitat Jaume I, Universitat de València.
“Informe sobre la proposta de Decret del Consell pel que es regula el plurilingüisme en la CV. “
- 3 Marc europeu comú de referència per a les llengües. Consell d’Europa 2011.
- 4 STEPV 2011; “De l’entrebanc a la involució. Informe sobre l’ensenyament en valencià”.
- 5 Vicent Esteve, Rosa Roig; Anàlisi del compliment de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries a l’Estat espanyol: el cas valencià.